

Justitiedepartementet

10333 STOCKHOLM

Yttrande över betänkandet Snabbare lagföring – ett snabbförfarande i brottmål (SOU 2021:46)

Ert diarienummer Ju2021/02458

Brottsoffermyndigheten lämnar yttrandet utifrån det uppdrag myndigheten har att främja brottsoffers rättigheter och att uppmärksamma deras behov och intressen.

Kapitel 3 Snabbförfarande i brottmål

Brottsoffermyndigheten tillstyrker att försöksverksamheten gällande snabbförfarande i brottmål permanentas för att successivt införas i hela landet. Därutöver vill myndigheten lämna följande synpunkter.

I del 3.4.3 i betänkandet föreslås att det framöver ska göras en utvidgning av vilka brottstyper som ska utredas inom ett snabbförfarande under förutsättning att det passar in på snabbförfarandes arbetsmetod. Vissa mindre komplicerade brott mot person ska kunna omfattas. Betänkandet anger som exempel våld och hot mot tjänsteman, våld och hot mot personal i offentliga miljöer och brott mot personal i kollektivtrafiken eller offentliga inrättningar.

Ur ett brottsofferperspektiv så är en snabb lagföring positiv om den sker med bibehållen rättssäkerhet och kvalitet och under förutsättning av att brottsoffers rättigheter beaktas. Om brottstyperna inom ramen för snabbförfarande utvidgas till ovan angivna brott mot person så måste det säkerställas att de skadeståndsanspråk som kan uppkomma för den drabbade enskilde tas upp inom ramen för kommande huvudförhandling eller strafföreläggande. Om detta inte görs så är det till stor nackdel för målsäganden. Målsäganden hänvisas då att själv föra talan i en civilprocess och kommer inte heller ifråga för den statliga brottsskadeersättningen förrän den kända gärningspersonens skadeståndsansvar prövats. Effekterna för målsäganden vid en utvidgning av

snabbförfarandet måste närmare analyseras innan området utvidgas.

7 kap Snabbförfarande i brottmål för unga lagöverträdare

Betänkandet föreslår en utvidgning som innebär att även våldtäkt, grov misshandel och rån skulle omfattas av försöksverksamheten vad gäller unga lagöverträdare. Frågan om hur rättssäkerheten och kvaliteten ska säkerställas i utredningar av grova brott analyseras inte närmare. Inte heller görs någon närmare analys av effekterna ur ett målsägandeperspektiv eller hur behovet av stöd till målsäganden ska säkerställas inom ramen för ett snabbförfarande där denne varit utsatt för ett kränkande och traumatiserade brott.

Allvarliga brott innebär en allvarlig kränkning av den personliga integriteten och förundersökningen måste drivas med denna insikt, oavsett om det rör sig om en vuxen person eller en ungdom som utsatts. Förhören kan inte forceras fram utan behöver få ta den tid som behövs och det är även vanligt att flera förhör behöver hållas med målsäganden. Målsäganden har rätt att få stöd av ett målsägandebiträde vid förhören och för att utreda skadeståndskraven som uppkommer till följd av brottet. Brottsoffrets möjlighet till upprättelse ligger sedan såväl i lagföring som i möjligheten till skadestånd. Skadeståndskraven behöver hanteras inom ramen för en huvudförhandling för att målsäganden ska bli hänvisad till att själv föra talan inom ramen för ett tvistemål. Möjligheten till statlig brottsskadeersättning när en gärningsperson är känd uppkommer nämligen först när alla andra möjligheter till ersättning är uteslutna.

Brottsoffermyndigheten avstyrker förslaget att försöksverksamheten gällande unga lagöverträdare ska utvidgas till att omfatta allvarliga brott mot person. Däremot tillstyrks att försöksverksamheten i sin nuvarande form förlängs och utvidgas till hela polisregion Stockholm.

I behandlingen av denna remiss har generaldirektör Annika Öster varit beslutande och juristen Daniel Heffsten varit föredragande.

Annika Öster

Daniel Heffsten